

Стенографски дневник

НА

2. заседание

Четвъртък, 2 ноември 1950 г.

Открито в 15 ч.

Председателствувал подпредседателят Илия Радков.
Секретари: Руска Варадинова и Господин Джелепов.

СЪДЪРЖАНИЕ

Дневен ред:	Стр.	Стр.
Законсипроекти:		
1. За изменение на Закона за българското гражданство (Приемане)	77	3. За създаване на фонд за творческо подпомагане на работниците по изкуството (Връщане в законодателната комисия) 78
2. За техническите заведения и уредби. (Приемане)	77	Говорили: Георги Караславов 79
		Лалю Ганчев 79
		Дневен ред за следващото заседание 80

Председателствуваш Илия Радков: (Звъни) Другарки и другари народни представители! Присъствуват нужното число народни представители. Откривам заседанието.

Пристъпваме към разглеждане на дневния ред.

Първа точка от дневния ред е:

Законопроект за изменение на Закона за българското гражданство.

Поканвам секретаря да прочете законопроекта.

Секретар Руска Варадинова: (Чете)

«МОТИВИ

към законопроекта за изменение на Закона за българското гражданство

Другари народни представители! След влизането в сила на Закона за българското гражданство от нашата страна започнаха да се изселват български граждани от небългарска народност, които напускат страната с български изселнически паспорти. Такива лица, съгласно чл. 6 от казания закон, запазват българското си гражданство, докато приемат чуждо такова. Това обаче се оказва нецелесъобразно, понеже тия изселници напускат нашата страна и скъсват с нея всякакви връзки; те отиват в чужбина, за да станат чужди граждани, и е съвсем безпредметно да запазват за известно време българското си гражданство и след като са се изселили от страната.

В тия случаи загубването на българското гражданство трябва да става по право със самото изселване от страната, за да не се създават несигурни и неясни положения относно гражданството на тия лица.

Законопроектът урежда това именно положение.

Като излагам това, другари народни представители, моля да обсъдите предложението законопроект, който, ако одобрите, да гласувате и приемете.

Министър на правосъдието: Р. Найденов

ЗАКОНОПРОЕКТ

за изменение на Закона за българското гражданство

Параграф единствен. Към чл. 6 се прибавя следната нова алинея:

«Български граждани от небългарска народност, който се изсели от страната, изгубва българското си гражданство със самото изселване.»

Председателствуваш Илия Радков: Има думата докладчикът на законодателната комисия др. Запряна Антонова Гишина.

Докладчик Запряна Гишина: Другарки и другари народни представители! Законодателната комисия, след като разгледа законопроекта за изменение на Закона за българското гражданство, не прави никакви изменения и допълнения по него и го възприема тъй както е одобрен от Министерския съвет. Комисията предлага да бъде гласуван законът както е.

Председателствуваш Илия Радков: По законопроекта няма записани оратори. Пристъпваме към гласуването на законопроекта.

Който народни представители са съгласни с така докладвания законопроект за изменение на Закона за българското гра-

жданство, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме към точка втора от дневния ред:

Законопроект за техническите заведения и уредби.

Моля дежурния секретар да прочете законопроекта.

Секретар Руска Варадинова: (Чете)

«МОТИВИ

към законопроекта за техническите заведения и уредби

Другари и другарки народни представители! Действащият наредба-закон за узаконяване на индустриалните заведения, работилници, електроснабдителни съоръжения и пр., създаден преди 9 септември 1944 г., не е съгласуван с новото държавно устройство и отразява буржоазно-капиталистическото отношение към проблемите за техническите заведения и уредби в страната.

Ето защо се налага едно ново законодателно уреждане на тази област в съгласие с разпоредбите на Димитровската конституция, новата държавна и стопанска организация на страната и насоките на нашето социалистическо развитие.

Предлаганият законопроект, който е във връзка със Закона за планово изграждане на населените места, влизал в сила на 1 януари 1950 г., удовлетворява тази обществена нужда.

Моля, прочее, другари и другарки народни представители, да разгледате настоящия законопроект и ако го одобрите, да го гласувате.

Министър на комуналното стопанство и благоустройството:

П. Каменов

ЗАКОНОПРОЕКТ

за техническите заведения и уредби

1. Общи разпоредби

Чл. 1. Всички технически заведения и уредби, които по причина на техническото им разположение, експлоатацията и естеството на работата могат да нарушават правилното градоустройство на населените места, да увреждат безопасността и хигиената в същите населени места или да застрашават здравето и сигурността на заетите работници, подлежат на разрешаване в технико-благоустройствено отношение съгласно този закон.

Техническите заведения и уредби в района на железопътни гари, депа и пристанища, както и във военно-отбранителни райони се строят, съответно инсталират, след мнение на Министерството на комуналното стопанство и благоустройството.

Чл. 2. Под технически заведения и уредби се разбират всички промишлени и занаятчийски заведения, театри, кинотеатри, асансьори, складове за лесно запалителни течности, взривни и избухливи вещества, както и горивни, хладилни, климатични, рентгенови и други подобни инсталации.

Чл. 3. Техническите заведения и уредби, според тяхното устройство, действие, размер, характер, особености на производството, броя на заетите работници и пр., се разделят на категории.

Категориите на техническите заведения и уредби се определят в правилника за приложение на този закон.

Чл. 4. Техническите заведения и уредби се разрешават от Министерството на комуналното стопанство и благоустройството, съответно от техническите служби при народните съвети, съобразно с категорията на същите, предвижданията на градоустройствените и регулационни планове и пр. Условието, редът и начинът за разрешаване на техническите заведения и уредби се определят в правилника за приложение на този закон.

Чл. 5. За разрешаване на техническите заведения и уредби се събират такси, размерът на които се определя с тарифа, одобрена от министъра на финансите. В тази тарифа се определят и случаите на освобождаване от такса. До издаване на тарифата, таксите се събират по досегашния размер.

II. Техничко-благоустройствен надзор

Чл. 6. Надзорът върху техническите заведения и уредби в технико-благоустройствено отношение се упражнява от Министерството на комуналното стопанство и благоустройството и техническите служби при народните съвети.

Правилата относно този надзор се установяват в правилника за приложение на този закон.

III. Наказателни разпоредби

Чл. 7. Който наруши този закон, правилниците и наредбите по приложението му, както и актовете, основани на същите — ако по друг закон не е предвидено по-тежко наказание, — се наказва: за пръв път с глоба от 1000 лв. до 10 000 лв., ако нарушението се повтори — с глоба от 10 000 лв. до 20 000 лв. Ако и след това бъде извършено същото нарушение, виновният се наказва с тъмничен затвор до една година. За наложените глоби юридическите лица отговарят солидарно с физическите лица, които са действували за тях.

Чл. 8. Длъжностно лице, което не изпълни или изпълни лошо, неточно или несвоевременно задълженията, които са му възложени по този закон, правилниците и наредбите по приложението му, както и с актове, основани на същите — ако по друг закон не е предвидено по-тежко наказание, — се наказва освен дисциплинарно, още и с глоба от 1000 лв. до 50 000 лв.

Чл. 9. За нарушенията по чл. чл. 7 и 8 се съставят актове от длъжностни лица от съответните служби при Министерството на комуналното стопанство и благоустройството или при народните съвети.

Ако нарушителят отсъства, не желае или не може да подпише съответния акт — съставителят отбелязва това в акта в присъствието на двама свидетели.

Съставените по горния ред актове съставляват пълно доказателство за изложеното в тях, до доказване на противното.

Чл. 10. Въз основа на съставения акт министърът на комуналното стопанство и благоустройството или натоварени от него длъжностни лица при народните съвети — ако намерят, че има основание — издават наказателно постановление за налагане на глобата.

За тези наказателни постановления се прилагат разпоредбите на книга VI, глава V, от Закона за наказателното съдопроизводство.

Наказателните постановления за глоба до 5000 лв. включително не подлежат на обжалване.

В случаите, когато се предвижда тъмничен затвор — актът, заедно с образуваната преписка, се изпраща на съответния прокурор.

IV. Заключителни разпоредби

Чл. 11. За приложение на този закон ще се издаде правилник, одобрен от Министерския съвет по доклад на министъра на комуналното стопанство и благоустройството. Правилникът влиза в сила от деня на обнародването му в «Държавен вестник».

Чл. 12. Правилниците и наредбите, издадени въз основа на досегашната наредба-закон за узаконяване на индустриалните заведения, работилници, електроснабдителни съоръжения и пр. — доколкото не противоречат на този закон — запазват действието си до издаването на съответните нови правилници и наредби, които уреждат същите предмети.

Чл. 13. Този закон отменя наредбата-закон за узаконяване на индустриалните заведения, работилници, електроснабдителни съоръжения и пр., както и общите и особени закони и закони разпоредби, които му противоречат.

Председателстващ Илия Радков: Другарки и другари народни представители! По този законопроект няма записани ора-тори.

Съгласно чл. 14 от Правилника за вътрешния ред Народното събрание само решава дали законопроектите да бъдат гласувани изцяло или член по член. Бюрото предлага законопроектът да бъде гласуван изцяло.

Има ли възражения по предложението на Бюрото, щото законопроектът да бъде гласуван изцяло? Полагам на гласуване предложението на Бюрото.

Тези народни представители, които са съгласни законопроектът да бъде гласуван изцяло, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Предложенията, направени от законодателната комисия по този законопроект, са приети от Министерския съвет и окончателната редакция на законопроекта е такава, каквато току-

що се прочете от секретаря. Полагам на гласуване законопроекта.

Който другарки и другари народни представители са съгласни да бъде прет законопроектът за техническите заведения и уредби, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Отлагам заседанието за 10 минути.
(След отидна)

Председателстващ Илия Радков: (Звъни) Заседанието продължава. Пристъпваме към точка трета от дневния ред:

Разглеждане на законопроекта за създаване на фонд за творческо подпомагане на работниците по изкуството.

Има думата дежурният секретар да прочете мотивите и законопроекта.

(В залата влиза председателят на Министерския съвет др. Вълко Червенков, последван от членовете на Правителството, посрещнати със ставане и ръкопляскания.)

Секретар Господин Желепов: (Чете)

«МОТИВИ»

към законопроекта за създаване на Фонд за творческо подпомагане на работниците по изкуството

Другарки и другари народни представители и представители! В своята творческа дейност съюзите на българските писатели, художници и композитори имат нужда от известна материална база, за да имат възможност да оказват осезаема материална помощ на своите членове в процеса на тяхната творческа работа, да се грижат за подобряване на тяхното материално-битово положение, за тяхното издигане на по-високо художествено и идейно ниво.

Такава материална база би могла да се осигури, ако при съюзите на писателите, художниците и композиторите, музиколозите и концертиращите артисти се създадат литературен, художествен и музикален фондове с качество на юридически личности. В предлагания законопроект са развити основните положения, като подробности ще бъдат уредени в уставите на фондовете, одобрени от Министерския съвет. При набирание средства на фондовете като основни приходоизточници се набелязват такива от стопанска дейност, развивана от фондовете, или известни отчисления от следващите се хонорари от авторско право на писателите, художниците, композиторите. Приходоизточниците от публично-правен характер са несравнимо по-малко от останалите приходоизточници, а и същите не биха довели до голямо поскъпване на тези стоки и услуги, които се засягат от същите.

С оглед на поставената цел — материално подпомагане на писателите, художниците и композиторите, в законопроекта се предвижда и освобождаване от данъци имотите и предприятията на фондовете, сключваните от тях сделки, договори и пр.

Моля, като разгледате настоящия законопроект, ако го одобряте, да го гласувате и приемете.

Председател на Комитета за наука, изкуство и култура:

Сава Гановски

ЗАКОНОПРОЕКТ

за създаване на Фонд за творческо подпомагане на работниците по изкуството

Чл. 1. Създава се при Съюза на българските писатели, при Съюза на българските художници и при Съюза на композиторите и музиколозите «Фонд за творческо подпомагане на работниците по изкуството».

Фондът е юридическа личност със седалище в гр. София. При него се откриват три сметки: 1) Сметка «Творческо подпомагане на писателите»; 2) Сметка «Творческо подпомагане на художниците» и 3) Сметка «Творческо подпомагане на композиторите и музиколозите».

Чл. 2. На фонда се възлагат следните задачи:

а) да съдейства на членовете си за реализиране на техните творчески задачи и за издигането им на по-високо идейно и художествено равнище;

б) да съдейства на членовете си за културно-битовото и здравословното им обслужване;

в) да ги подпомага материално.

Чл. 3. Фондът-сметка «Творческо подпомагане на писателите» набира средствата си от следните източници:

а) встъпителни месечни членски вноски в размер, определен от управителния съвет на фонда, утвърден от Президиума на Съюза на писателите;

б) от авторите — 5% върху следващия се хонорар за изпълняване техните пиеси в театрите;

в) 2% върху brutния хонорар, който фондът получава служебно от името и за сметка на своите членове в страната и в чужбина, а също и от името и за сметка на чуждите автори, чиито произведения се издават в страната, изпълняват се на сцените на театрите, преработват се на сценарии и пр.

Дължимите на фонда хонорари се внасят без покана по сметка на същия с обозначение в полза на кого се внасят и на какво основание, и то в месечен срок от деня на изискуемостта на хонорара. В този срок членовете на фонда, а също и чуждите автори, за дължимите им в страната хонорари, могат да получат хонорара си направо от длъжника, като длъжникът в този случай удържа и внася служебно до края на всеки месец

следуемите се в полза на фонда 2% върху дължимия хонорар. Ако дължникът (издателство, редакция, театър и пр.) не внесе в казания срок дължимите към фонда суми, плаща на последния глоба в размер 1% месечно за закъснението;

г) приходи от свои предприятия, представления и други прояви;

д) приходи от собствени имоти и влогове;

е) субсидии от държавата, от държавни учреждения, обществени и други организации;

ж) дарения и завещания;

з) приходи от авторско право, откупено или придобито на друго основание;

и) други постъпления.

Чл. 4. Средствата на фонда-сметка «Творческо подпомагане на художниците» се набират от:

а) встъпителен и редовен членски внос;

б) 5% върху хонорарите и от авторско право, както и от всички откупени художествени произведения и от хонорувана художествена работа;

в) доходите от мероприятията, работилниците, обществените ателиета и имущества, които има фондът;

г) издаването на художествени произведения, бюстове, портрети и др. на видни наши и чужди общественици и политически дейци;

д) издаване на репродукции на художествени картини, отразяващи моменти от героичните борби на нашия народ;

е) създаване и подобряване художествените образци на редица индустриални произведения в областта на керамиката, стъкларската и порцелановата индустрия, резбарството, везбата, десигнацията и др.

Чл. 5. Фондът-сметка «Творческо подпомагане на композиторите и музиколозите» набавя средствата си от:

а) встъпителен и редовен членски внос;

б) приходи от уреждани от фонда концерти и вноски в размер на 5% върху всички хонорари, които се заплащат на музикалните творци, от държавните учреждения, предприятия, дружества, организации и др. за изпълнение на възложената им работа — композиторска, музиколожка и изпълнителска;

г) приходи в размер на 2% от авторските права, които фондът е събрал в полза на членовете си;

д) приходи от предприятия, магазини и др.;

е) приходи от имоти и влогове;

ж) субсидии, дарения и завещания;

з) приходи от авторски права, придобити чрез откупване или по друг начин;

и) глоби в размер 1% месечно върху сумите, които са внесени във фонда със закъснение повече от 30 дни от деня на тяхната изискуемост;

к) непредвидени приходи.

Чл. 6. Членуването във фонда, неговото управление и всички други подробности във връзка със същите ще бъдат уредени в устава, одобрен от Министерския съвет по доклад на председателя на Комитета за наука, изкуство и култура.

Председателстващ Илия Ралков: По законопроекта са записани да говорят: от името на парламентарната група на Българската комунистическа партия народният представител Георги Караславов и от името на парламентарната група на Българския земеделски народен съюз народният представител Лалю Ганчев.

Давам думата на народния представител Георги Караславов.

Георги Караславов: (От трибуната) Другари и другарки народни представители! Пред всички работници от областта на изкуството у нас стоят за разрешаване важни идейно-художествени задачи. Тези наши работници от областта на изкуството и особено писателите, художниците, композиторите и музиколозите, трябва да създадат такива художествени произведения, в които дълбоко и вълнуващо да отразят грандиозното и незапомнено в историята на българския народ строителство и по този начин да подпомогнат по-дейно епохалния процес на социалистическо преустройство във всички отдели на нашия политически, стопански и културен живот.

Още през май 1945 г. др. Георги Димитров в писмото си до Съюза на българските писатели писа, че «нашият народ се нуждае от истинска народна художествена литература като от хляб и въздух». Безспорно е, че това указание на нашия покоен учител и вожд се отнася и за приложното изкуство, и за музиката, и изобщо за всички области на изкуството.

На 11 февруари 1947 г. др. Георги Димитров в писмото си до конгреса на българските художници подчерта: «Отечественият фронт и неговото правителство гледат на изкуството като на мощен духовен и културен фактор за разгръщането на всички творчески сили на нашия народ в полза на изграждането и напредъка на нашата млада Народна република България.»

Нашите писатели, нашите художници, нашите композитори и музиколози положиха големи усилия, за да вървят в крак с бързото развитие на живота у нас. В това отношение преустройството в сектора на изкуството е забележително. Методът на социалистическия реализъм се усвоява от нашите работници в този сектор. За пример им служи водещото в световен мащаб съветско изкуство. И може да се каже, че в областта на изкуството след 9 септември ние имаме вече забележителни успехи.

Но както каза др. Червенков в доклада си пред V конгрес на Българската комунистическа партия за литературата —

което впрочем важи еднакво и за приложното изкуство, и за музиката... «ние имаме известни успехи, но за съжаление още твърде ограничени в сравнение с онова, което нашият народ иска и чака от нашите писатели».

За период само от 6 години на свободен живот и свободно творчество, заобиколени от моралните и материални грижи на народната власт, при нейната всеотдайна подкрепа стана ясно какви големи възможности крият хората на изкуството у нас. Те показаха, че достойно могат да отговорят на народните нужди в тази област. Но за да разгърнат изцяло и по план своите възможности, за да отразят всеотдайно и дълбоко бързото прогресивно развитие на нашия народ и коренните промени, които стават в него, за да дадат вълнуващи платна от нашето социалистическо строителство, те трябва да имат известна материална база за своите творчески задачи. Такава база за писателите, художниците, композиторите и музиколозите ще бъде предлаганият Закон за фонда за творческо подпомагане на работниците по изкуството.

При какви материални условия работят днес хората на изкуството у нас? Безспорно, при несравнено по-добри условия, отколкото някога, през монархофашисткия режим, когато реакционната противонародна власт се мъчеше да направи от изкуството средство за леко храносмилане. На работниците от областта на изкуството тогава се гледаше като на просяци, като на необходимо зло. Всякакви прогресивни тенденции в художествените произведения бяха задушавани и преследвани. Само от факта, че 25 писатели паднаха убити в борбата срещу фашизма и реакцията, че бяха убити също така и няколко художници, че половината от нашите писатели и много художници лежах месeci и години из полицейските участъци, фашистките затвори и концлагери, може да се съди при какви условия са работили хората на изкуството у нас и какви борби са водили против монархофашисткия режим.

Днес у нас хората на изкуството са осигурени материално. Но болшинството от тях, за да живеят по-добре, все още са принудени да заемат различни служби. А това означава, че те не отдават изцяло своите усилия на своето изкуство. От това естествено се намалява тяхната художествена продукция и се понижава тяхната квалификация. Обаче всички условия при нашето бързо развитие са налице в скоро време нашите хора на изкуството, в своето голямо мнозинство, да се професионализират. Боец ще бъде голям и желан успех на нашия идеологически фронт.

Трябва обаче да се подчертае, че при най-доброто професионализиране, както е в Съветския съюз, фондът за творческо подпомагане не губи своето значение. Той и в такъв случай е крайно необходим. Без фонда за творческо подпомагане не е възможно правилно планиране и изпълнение на идейно-художествените задачи. Следователно толкова повече фондът е необходим за нашите писатели, художници композитори и музиколози и особено сега, в този преходен период, период на остра и изостряща се класова борба, когато им се възлагат такива важни задачи и се очаква от тях толкова много, а те нямат достатъчно средства за всеотдайното, задълбочено, грижливо и плодотворно проучване и разработване на своите сюжети.

За едно произведение на социалистическия реализъм писателите, художниците, композиторите и музиколозите трябва усърдно и задълбочено да проучат съответния материал. А за това трябва време, трябва и средства. Но за да се напише дори един хубав художествен очерк, авторът трябва да иде на обекта и да го проучи много добре. Със своите материални средства нашите хора на изкуството не могат да извършат необходимите проучвания и събирания на суровия материал за едно художествено произведение. Средствата за това ще се вземат от съответния фонд. Това ще бъде неговото основно предназначение.

При съответна преценка, при грижливо проучване на обекта и при контрол в изпълнението на поетия ангажимент, съответните управи на писателите, художниците, композиторите и музиколозите ще запланират и ще реализират с помощта на фондовете художествени произведения, достойни за нашето време и за героичните усилия на нашия народ по пътя на неговото социалистическо строителство. Така, в крак с живота, планоно ще вървят и ще работят и нашите писатели, художници, композитори и музиколози.

Обаче Законът за създаване на фонд за творческо подпомагане, така както е предложен, няма да изиграе напълно ролята, която му се възлага, защото средствата, които се предлагат, са незначителни. Би било по-добре да се потърсят по-сигурни и по-големи средства за фондовете, за да изпълнят задачите, които им се възлагат. (Ръкопляскания)

Председателстващ Илия Ралков: Има думата народният представител Лалю Ганчев.

Лалю Ганчев: (От трибуната) Другарки и другари народни представители! Извоюваната народна победа на 9 септември 1944 г. откри широки възможности за развитието на литературата, театъра, изобразителността и музиката у нас. За хората на българското изкуство настъпи време за свободно творческо проявление.

Българските писатели, артисти, художници, композитори се свързаха със широките народни маси в нашата страна.

Редица творци успяха бързо да преодолеят своите буржоазни възгледи и да застанат редом с пролетарските, революционни

представители на нашата култура и изкуство в служба на великото дело на социализма.

Под грижите на нашето народно правителство големи български писатели и поети, като Георги Караславов, Людмил Стоянов, Христо Радевски, Орлин Василев, Младен Исаев, Димитър Полянов, Павел Вежинов, Стоян Ц. Даскалов, написаха нови творби, в които отразяват борбата и устрема на нашия народ към изграждането на новия щастлив и радостен живот в родината ни.

Израснаха млади творци, като Веселин Георгиев Андреев, Харалам Русев, Коста Ламбрев, Иван Зурлов, Лозан Стрелков и др., които талантливо и вдъхновено пресъздават героичната съпротива на нашия народ срещу фашизма.

С всеки изминат ден българските писатели и поети, изкоренявайки издъно остатъците на зловредните упадъчни влияния на капиталистическия Запад, бележат нови успехи. Нашата литература се обогати с нови теми, идеи, чувства и образи, които създаде новото героично време.

Нашата народна власт подкрепи и насочи българското изобразително изкуство по нов, реалистичен път. То къса и окончателно ще ликвидира с модернизма, формализма и низкопоклонничеството пред западните буржоазни изкуства. В продължение само на няколко години от 9 септември насам, нашите художници създадоха крупни творби, които отразяват героичното минало на нашия народ и мощния подем на българските трудещи се при изграждането на социализма.

Високохудожествени, реалистични творби, свързани с живота на народа ни, създадоха вече нашите големи живописци Илия Петров, Борис Митов, Панайот Панайотов, Денко Узунов, Владимир Димитров — Майстора, и други; скулпторите Иван Фунев, Марко Марков и други; карикатуристите Илия Бешков, Стоян Венев, Никола Мирчев, илюстраторът-художник Борис Ангелушев и други.

Учейки се от великото, животворно, истинско изкуство на братския Съветски съюз, нашите художници със своите нови произведения ще вдъхновяват трудещите се от градовете и селата у нас към нови трудови постижения за благото на целия ни народ.

Големите демократични завоевания на нашия народ дадоха мощен тласък и в творчеството на българските композитори. Любомир Пипков написа операта «Момчил», Панчо Владигеров — героичната увертюра «9 септември», Веселин Стоянов — симфоничната поема «Кървава песен», Филип Кутев — кантата «9 септември», Светослав Обретенов — кантата «Партизани», Георги Златев — Черкин — кантата «Септември». Композиторите Парашкев Хаджиев, Георги Димитров, Асен Карастоянов, Александър Райчев и други написаха цяла редица бойни масови и бригадирски песни, които днес се пеят по цялата страна от нашата прекрасна Димитровска младеж.

Новото музикално творчество у нас стъпва вече на здрава реалистична основа. То разкрива възторга и устрема на нашия народ, то възбужда и мобилизира българските трудещи се в борбата за социалистическото изграждане на родината.

Ето така, другарни и другари народни представители, нашето ново изкуство расте и укрепва под непрекъснатите грижи на нашето Правителство, на цялата наша демократична обществено-ност, на целия наш народ.

Само една истинска народна власт, само хора, които служат вярно на своя народ, могат да полагат такива грижи за неговото духовно издигане.

В едно свое писмо до Съюза на художниците през 1947 г. нашият безсмъртен учител и вожд др. Георги Димитров каза: «Отечественият фронт и неговото правителство гледат на изкуството като на мощен духовен и културен фактор за разгръщането на всички творчески сили на нашия народ, в полза на изграждането и напредъка на нашата млада Народна република България.»

Предлаганият законопроект за създаване на фонд за творческо подпомагане на работниците по изкуството, за създаване на материална база за писателите, художниците и композиторите е нов израз на правилната народна политика на нашето отечественофронтовско Правителство към творците на българската култура. Този факт ще утвърди още повече престижа на нашата народна власт пред лицето на целия културен свят.

Във всички капиталистически страни противонародните и реакционни правителства не само че не подпомагат хората на изкуството, а, напротив, най-бележитите представители на литературата, театъра, живописа и музиката са подложени на жестоко преследване заради техните демократични убеждения. С нечуван цинизъм американските империалисти се опитват с нови

маневри да ни обвиняват, че ние в нашата страна сме отнели правата и свободите на гражданите, а в същото време те варварски преследват всички прогресивни хора. Те наскоро хвърлиха в затвора най-големите американски писатели Хюард Фаст, Алберт Малц и Алва Беси. Като зверове те са подгонили тези дни писателите Самуел Орниц, Джон Хауард Лаусон, Лестер Коцел и др. Американският сенатор Маккарти сега се хвали, че техният комитет за «антиамериканска дейност» е изготвил нов списък на американски културни дейатели, които скоро ще бъдат вкарани в затвора.

Дивата и жестока реакция в латинска Америка държи в затвора големия поет на Аржентина Алфредо Варела и прокуди далече от своите народи световно известните писатели Пабло Неруда и Жорж Амаду.

Френската реакция в своето угодничество пред американските си господари стигна до такъв позор, че лиши от граждански права големия син на Франция прославения поет от френската съпротива Луи Арагон.

Палачът на испанския народ Франко разстреля големия испански поет Гарсия Лорка. Най-големите испански писатели и художници днес са в изгнание, преследвани от цялата капиталистическа глутница на Запада.

Монархофашистите в Гърция държат в лагера на смъртта Макронисос най-обичаните от демократичния гръцки народ писатели и поети, като Димитрос Фотиадис, Менелас Лундемис, Костас Маринис, Коста Стракотис, Мантос Кекас и др.

Из недрата на турския народ израснаха двама големи поети: Назъм Хикмет и Сабахатин Али, но продажната и разюздана турска реакция унищожи и двамата, като държа да изгние в затворите на Дяръбекир 12 години Назъм Хикмет и застреля подло из засада Сабахатин Али.

С животинска стръв постъпва спрямо хората на изкуството и предателят на югославските народи мизерният империалистически слуга Тито, по чието нареждане неотдавна е бил отвлечен прославеният поет-революционер на Македония Венко Марковски.

Ето такава е «културната» политика на империалистите и на техните сателити. В нас тя буди отвращение и ни прави още по-горди и силни да продължаваме делото на Отечествения фронт, делото на социализма в нашата страна.

Българските трудещи се с радост посрещат въвеждането на законопроект за подпомагане на нашето родно изкуство.

От името на парламентарната група на Българския земеделски народен съюз заявявам, че ние единодушно ще гласуваме за законопроекта, за още по-голям подем, за разцвета на нашата литература, живопис и музика.

Нека все така вдъхновено и предано творците на изкуството да служат на народа ни. Нека те, както каза любимият ми събратя-председател на нашия народ др. Вълко Червенков на П-тия конгрес на Българската комунистическа партия да създадат такива възбуждащи високохудожествени и по съдържание, и по форма произведения на изкуството, които да мобилизират и вдъхновяват народните сили на борба и труд за построяването на социализма». (Ръкопляскания)

Председателстващ Илия Радков: Има думата председателят на Комитета за наука, изкуство и култура др. Сава Гановски.

Министър Сава Гановски: Аз моля другарите народни представители да се съгласят законопроектът да се върне отново в законодателната комисия, тъй като се налагат някои уточнявания и поправки.

Председателстващ Илия Радков: Тия от другарите народни представители, които са съгласни с предложението за председател на Комитета за наука, изкуство и култура, щото законопроектът да бъде върнат отново в законодателната комисия, моля, да вдигнат ръка. Мнозинството, Събранието приема.

Днешното заседание завърши своя дневен ред. Бюрото на Народното събрание предлага идущото заседание да стане утре, петък, 3 ноември, в 15 часа със следния дневен ред:

Законопроект за задълженията и договорите.
Има ли други предложения? — Няма.
Тия другарки и другари народни представители, които приемат така предложения от Бюрото дневен ред, моля, да вдигнат ръка. Мнозинството, Събранието приема.
Закривам заседанието.

(Закрито в 16 ч. 5 м.)

Подпредседател: **ИЛИЯ РАДКОВ**

Секретари: { **РУСКА ВАРАДИНОВА**
ГОСПОДИН ДЖЕЛЕПОВ

Началник на Стенографското отделение: **ВЕСЕЛИН ИОНКОВ**